

**КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
УНІВЕРСИТЕТУ КОРОЛЯ ДАНИЛА**

Циклова комісія з юридичних дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН»**

ОБОВ'ЯЗКОВА ДИСЦИПЛІНА
освітньо-професійної програми «Право»
початкового рівня вищої освіти – молодший спеціаліст

Галузь знань _____ 08 “Право”
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність _____ 081 “Право”
(шифр і назва спеціальності)

Розробник:

Андрухів О.І. – доцент кафедри теорії та історії держави і права,
кандидат юридичних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з юридичних дисциплін.

Протокол від “29” серпня 2018 року № 1.

Голова циклової комісії
з юридичних дисциплін



М.В. Лотоцький

2018–2019 навчальний рік

ВСТУП

Метою викладання даної дисципліни є поглиблення теоретичних знань про виникнення, розвиток, суть і причини падіння історичних держав і систем права, причини і наслідки організаційних та структурних змін у державному апараті та системах права країн світу, які не дивлячись на різні епохи свого існування, залишили значний слід в історії людства, досвід яких широко використовується наступним поколінням.

Завдання вивчення дисципліни. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- предмет і метод історії держави і права зарубіжних країн;
- сучасний стан проблеми науки історії держави і права зарубіжних країн;
- причини виникнення і трансформації держав та інших утворень з державними ознаками;
- систему органів влади і управління в країнах Стародавнього світу, Середніх віків, Нового часу і Новітнього часу;
- основні джерела рабовласницького, феодального (середньовіччя) та буржуазного (нового новітнього) права;
- державно-правові інститути в країнах Європи, Азії, Африки, Північної та Латинської Америки;
- принципи континентальної та англосаксонської системи права;
- структуру судових органів та ін.

Уміти:

- використовувати суспільно-політичний досвід даної дисципліни в побудові сучасної держави;
- аналізувати законодавчі акти;
- використовувати в практичній діяльності знання основних принципів правових систем;
- прогнозувати зміни в сучасному суспільно-політичному житті;
- систематизувати та узагальнювати сучасний досвід розвитку країн;

- аналізувати практику роботи парламентських структур в розвинутих державах світу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма початкового рівня вищої освіти та освітньо-кваліфікаційна програма за спеціальністю 081 «Право»	Обов'язкова (базова)	
		Рік підготовки:	
1-й		1-й	
Семестр			
1-й		1-й	
Лекції			
18 год.		8 год.	
Семінарські			
22 год.		2 год.	
Самостійна робота			
50 год.	80 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год.; самостійної роботи студента – 1,5 год.		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/3

для заочної форми навчання – 1/8

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання студентів на семінарських заняттях здійснюється за чоритибальною шкалою, де «2» – незадовільно; «3» – задовільно; «4» – добре; «5» – відмінно.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену проводиться у тестовій формі і оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90-100 балів	5 «відмінно»	A
80-89 балів	4 «дуже добре»	B
65-79 балів	4 «добре»	C
55-64 бали	3 «задовільно»	D
50-54 бали	3 «достатньо»	E
35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
1-34 бали	2 «неприйнятно»	F

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі викладення навчальної дисципліни для активізації навчально-виховної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру., міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань – <https://drive.google.com/file/d/1A7HCgV2Za6R8hni4ek6hsLH8G0apik99/view>
- 2) написання есе;
- 3) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 4) підсумкового екзамену у тестовій формі.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Стародавні держава і права.

Держава і права у період Середньовіччя. Феодалні держава і право.

ТЕМА 1. ДЕРЖАВА І ПРАВО СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ.

Виникнення стародавньосхідних держав. Аккадське царство, шумерські поселення. Виникнення держави у Стародавньому Єгипті. Верхнє та нижнє царство. Держава Стародавнього Китаю. Особливості суспільного та державного ладу. Право стародавньосхідних державних формацій.

ТЕМА 2. ДЕРЖАВА І ПРАВО СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ

Формування державності у Стародавній Греції. Використання надбань попередніх суспільних організацій. Особливості державності в Афінах та Спарті. Характеристика державності інших стародавньогрецьких міст-полісів. Суспільний лад у стародавньогрецьких містах. Зародження державності в Стародавньому Римі. Державний та суспільний лад. Формування грецького та римського права.

ТЕМА 3. ДЕРЖАВА І ПРАВО ФРАНКІВ

Утворення держави франків. Організація державності у франкській державі. Суспільний лад франкської держави. Причини занепаду франкської держави. Джерела права. «Салічна правда».

ТЕМА 4. АРАБСЬКИЙ ХАЛІФАТ

Формування держави Арабський халіфат. Особливості державного ладу. Суспільний лад Арабського Халіфату. Джерела права Арабського халіфату. Взаємовідносини східної моделі державності та державності у Європі.

ТЕМА 5. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО У ФРАНЦІЇ

Передумови формування феодалної держави у Франції. Особливості державного ладу у феодалній Франції. Суспільний устрій періоду феодалізму.

Взаємовідносини з іншими феодалними державами. Феодалного право Франції.

ТЕМА 6. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА НІМЕЧЧИНИ

Виникнення феодалної держави у Німеччині. Державний лад феодалної Німеччини. Суспільний устрій Німеччини періоду феодалізму. Взаємовідносини з іншими феодалними державами. Особливості німецького феодалного права.

ТЕМА 7. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО АНГЛІЇ

Причини та етапи виникнення феодалізму в Англії. Особливості державного ладу феодалної Англії. Суспільний устрій англійської феодалної держави. Взаємовідносини з іншими феодалними державами. Право Англії періоду феодалізму.

Змістовний модуль 2. Буржуазні революції у світі. Утворення нових держав після буржуазних революцій. Розвиток державності у 20 столітті

ТЕМА 8: БУРЖУАЗНІ РЕВОЛЮЦІЇ У ЄВРОПІ (АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА)

Причини та особливості буржуазних революцій у Європі (на прикладі Англії, Франції та Німеччини). Зміни у державному ладі європейських країн після буржуазних революцій. Суспільний устрій періоду та постперіоду буржуазних революцій. Позитиви та негативні зміни держави шляхом революційного процесу (на прикладі буржуазних революцій). Правова еволюція періоду буржуазних революцій.

ТЕМА 9: УТВОРЕННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

Передумови утворення держави США. Особливості процесу формування незалежності. Характеристика державного ладу США у 18-19 ст. Суспільний лад США у 18-19 ст. Взаємовідносини між США та іншими державами на першій етапах існування. Особливості правової системи США 18-19 ст.

ТЕМА 10: ЯПОНІЯ ПЕРІОДУ СЬОГУНАТУ

Утворення японської військово-державної формації «сьогунат». Державний лад сьогунату. Суспільний устрій Японії періоду сьогунату. Право Японії періоду «сьогунату». Взаємовідносини Японії періоду «сьогунату» з іншими державами.

ТЕМА 11: ДЕРЖАВА І ПРАВО РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 19 – НА ПОЧАТКУ 20 СТ.

Особливості формування Російської імперії в 19 – поч. 20 ст. Державний лад імперії. Суспільний лад. Відношення імперської влади по інших народностей в державі (на прикладі українського суспільства). Взаємовідносини з іншою державами. Право російської імперії в 19 – поч. 20 ст.

ТЕМА 12: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-ГО СТОЛІТТЯ

США у 20-му столітті. Провідні європейські країни у 20-му столітті. (Великобританія, Франція та Німеччина). Азійські розвинуті країни у 20-му столітті (Китай, Японія, Індія).

ТЕМА 13: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ 2-Ї СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Розвиток держав європейського континенту після 2-ї світової війни (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія). Розвиток державності в азійських країн у 2-й половині 20-го століття (Японія, Китай, Індія). Розвиток держави США після 2-ї світової війни.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН – ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг, годин	з них:						Самостійна робота
			Всього годин з викладачем	з них:					
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	модульна робота		
Змістовний модуль 1. Стародавні держава і права. Держава і права у період Середньовіччя. Феодальні держава і право.									
1	Тема 1. ДЕРЖАВА І ПРАВО КРАЇН СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ	7	3	2	2	-	-	4	
2	Тема 2. ДЕРЖАВА І ПРАВО СТАРОДАВНЬОЇ ГРЕЦІЇ ТА РИМУ	7	3		2	-	-	4	
3	Тема 3. ДЕРЖАВА І ПРАВО ФРАНКІВ	8	4	2	2	-	-	4	
4.	ТЕМА 4. АРАБСЬКИЙ ХАЛІФАТ	8	4	2	2	-	-	4	
5.	Тема 5. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО У ФРАНЦІЇ	8	4	2	2	-	-	4	
6.	Тема 6. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА НІМЕЧЧИНИ	7	3	2	2	-	-	4	
7.	Тема 7. ФЕОДАЛЬНА ДЕРЖАВА І ПРАВО АНГЛІЇ	7	3		2	-	+	4	
Змістовний модуль 2. Буржуазні революції у світі. Утворення нових держав після буржуазних революцій. Розвиток державності у 20 столітті									
8.	ТЕМА 8: БУРЖУАЗНІ РЕВОЛЮЦІЇ У ЄВРОПІ (АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ, НІМЕЧЧИНА)	8	4	2	2	2	-	4	
9.	ТЕМА 9: УТВОРЕННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ.	8	4			2	-	4	
10.	ТЕМА 10: ЯПОНІЯ ПЕРІОДУ СЬОГУНАТУ	8	4	2	2	-	-	4	
11.	ТЕМА 11: ДЕРЖАВА І ПРАВО РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.	8	4	2	2	-	-	4	
12.	ТЕМА 12: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ 20-ГО СТОЛІТТЯ	6	2	2	2	-	-	4	
13.	ТЕМА 13: РОЗВИТОК СВІТОВИХ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ 2-Ї СВІТОВОЇ ВІЙНИ	4	2			-	+	2	
	Всього годин із навчальної дисципліни:	90	40	18	22	-		50	
	Підсумковий контроль	Екзамен							

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бостан Л.М. Історія держави і права зарубіжних країн: навчальний посібник. / Бостан Л.М., Бостан С.К. – К., центр наукової літератури, 2007. – 682 с.
2. Макарчук В.С. Історія держави і права зарубіжних країн: Навчальний посібник. / Макарчук В.С. – К.: Атіка, 2010. – 416 с.
3. Орленко В.І. Історія держави і права зарубіжних країн: Посібник для іспитів. – 3-тє видання. / Орленко В.І., Орленко В.В. – К.: Вид. Паливода А.В., 2008. – 244 с.
4. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн. Підручник для студентів юридичних спеціальних вищих навчальних закладів. / Страхов М.М. – Харків: Право, 2001. – 624 с.
5. Тищик Б.Й. Історія держави і права зарубіжних країн стародавнього світу: Посібник. / Тищик Б.Й. – Львів: Світ, 2001. – 384 с.
6. Хрестоматія з Історії держави і права зарубіжних країн. – Т.1.: Навчальний посібник для юридичних вищих навчальних закладів: [за ред. В.Д. Гончаренка]. – К.: Ін Юре, 1998. – 504 с.
7. Шевченко О.О. Історія держави і права зарубіжних країн. / Шевченко О.О. – К.: ТОВ «Олан», 2006. – 315 с.

Допоміжна:

1. Анашина Н. Міжнародно-правові передумови проведення Віденського конгресу 1814-1815 рр. / Анашина Н. // Часопис Київського університету права. – 2007. – №2. – С. 152-157.
2. Барабаш Б. Правовий статус особи у конституціях штатів США / Барабаш Б. // Право України. – 2002. – №3. – С. 166-176.
3. Бойко І. Правове забезпечення організації та функціонування вищих органів влади і управління Польського королівства (1349-1569 рр.) / Бойко І. // Часопис Київського університету права. – 2007. – №4. – С. 20-24.
4. Вовк О. Жалувана грамота короля Казимира IV 1457 р. – перший загальноземський законодавчий збірник Литовсько-Руської держави / О.Й. Вовк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2009. – №8. – С.71-81.
5. Волков А. Конституционные акты Второй империи во Франции (1852 - 1870)

- / Волков А. // Известия ВУЗ: правоведение. – 2007. – №2. – С. 164-179.
6. Гелей С. Д. Політологія: Навч. посіб. – 5-те вид. / Гелей С. Д., Рутар С. М. – К: Т-во Знання. – 2004. – 645 с.
7. Голованов С. Всесвітня історія: Навчальний посібник. / Голованов С. – К.: Каравела, 2006. – 418 с.
8. Грицаєнко Л. Особливості діяльності органів прокуратури Японії / Грицаєнко Л. // Прокуратура. Людина. Держава. – 2005. – №10. – С.120-124.
9. Дашковська О. Принцип гендерної рівності в законодавстві Французької Республіки (друга половина ХХ ст. / О. Дашковська // Вісник Академії правових наук України. – 2008. – №3. – С. 215 -222.
10. Дириза С. Історико-правові особливості розвитку державності та правового статусу особи в Польщі / Дириза С. // Бюлетені, міністерства юстиції України. – 2005. – №2. – С. 78-86.
11. Дорская А. Місце церковного права в системі права Російської імперії / Дорская А. // Правоведение. – 2006. – №4. – С. 237-247.
12. Зяблик Н. Лоббизм и судебная система США / Зяблик Н. // США. Канада. – 2001. – №6. – С. 65-76.
13. История Древнего Рима. – Минск, 2001. – 400 с.
14. Катеринчук М. Динаміка розвитку імміграційного законодавства США / Катеринчук М. // Право України. – 1999. – №5. – С. 99-102.
15. Козинець О. Цивільне право за Соборним Уложенням / О. Козинець // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №8. – С. 138-142.
16. Кравчук М. Правова система США. / Кравчук М. – К., 2004. – 136 с.
17. Масарик Т. Г. Право і демократія: Вибрані праці / [передмова, упоряд. М.М. Нагорняка] – К.: Логос, 2007. – 336 с.
18. Мацькевич М. Конституційне законодавство Австро-Угорщини другої половини ХІХ ст. і правова платформа українського національного руху / М.Мацькевич // Право України. – 2009. – №5. – С.161-169.
19. Мікула О. Апарат управління Галичиною і Буковиною за австрійською Конституцією 1867 р. / Мікула О. // Право України. – 2002. – №5. – С. 140-142.
20. Мічурін Є. Обмеження майнових прав фізичних осіб у давньому Римі /

- Мічурін Є. // Підприємництво, господарство і право. – 2007. – №2. – С. 29-32.
21. М'яловицька Н. Конституційні автономії у федеративному устрої Німеччини / М'яловицька Н. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2008. – №1. – С. 28-41.
22. Нагорняк М. Перший президент Чехословацької республіки Т.Г. Масарик про політико-правові принципи Нової гуманітарної Європи / Нагорняк М. // Держава і право: юридичні і політичні науки: Зб. наук, праць. Вип. 33. – К., 2006. – С. 644-655.
23. Ніведа Р. Історія виникнення юридичних осіб в англосаксонській і континентальній системах права / Ніведа Р. // Право України. – 1998. – №9. – С.93-94.
24. Петрів Р. Право Австрії та Східної Галичини (70-ті роки XVIII ст. – 70-ті роки XIX ст.) / Петрів Р. // Право України. – 2000. – №6. – С. 117-119.
25. Присташ Л. Структура центрального державного апарату Польщі за Конституцією 1921 р. / Присташ Л. // Право України. – 1998. – № 9. – С. 95-98.
26. Святоцький О. Адвокатура в Японії / Святоцький О. // Право України. – 1993. – № 9-10. – С. 57-58.
27. Сковоронська-Лучинська А. Історія розвитку польського права промислової власності / Сковоронська-Лучинська А. // Інтелектуальна власність. – 2005. – № 2. – С. 4-5.
28. Совгіря О. Правовий статус парламентської опозиції у Великобританії / Совгіря О. // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 77-81.
29. Судакова К. Дуалізм італійського частного права / Судакова К. // Правоведение. – 2002. – № 3. – С. 238-249.
30. Тадагова С. Конституція 1889 г. и модернизация страны / Тадагова С. // Правоведение. – 2002. – № 4. – С. 193-199.
31. Ткач Г. Адміністративне судочинство в Польщі / Ткач Г. // Право України. – 2000. – № 1. – С. 136-140.
32. Томсипов В. Законодательная деятельность Долгого парламенте во второй половине 1641 – начале 1642 г. / Томсипов В. // Вестник Московского университета: право. – 2002. – № 2. – С. 80-112.

33. Христиико Н. Основні джерела шлюбно-сімейного права у міжнародному праві / Христиико Н. // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 4. – С. 137-139.
34. Шинальський О. Формування та становлення правового підґрунтя інституту покарань у Середні віки / Шинальський О. // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2005. – № 12. – С. 65-69.
35. Шишкін В. Судова система штатів у США / Шишкін В. // Право України. – 1995. – № 7. – С. 33-37.

Інформаційні ресурси:

1. www.studrada.com.ua.
2. www.apelyacia.org.ua.
3. www.ukrkniga.org.ua.
4. www.pravo.biz.ua.
5. www.pravnyk.info.
6. www.chitalka.info.
7. www.the-law.at.ua.
8. www.ua.textreferat.com/referat-4946-2.html.